

Такому підприємству доводиться здійснювати політику прямивання за лідером з орієнтуванням на його ціни [1].

Література:

1. Хижа Н.М. Регуляторна цінова політика держави у роздрібній торгівлі: дис... на здобуття наук, ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством» / Н.М. Хижа. – Львів, 2015. – 237 с.

ОПЕРАЦІЙНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК МЕТОД УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

Щербак Д.С.

*Науковий керівник: Догадайло Я.В., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

На даний момент в управлінні прибутком досить перспективним для впровадження є операційний аналіз, який стає невід'ємною частиною управлінського обліку [1]. В основу аналізу “витрати – обсяг – прибуток” покладено класифікацію витрат на змінні та постійні. Поширені й інші назви операційного аналізу: аналіз беззбитковості і маржинального прибутку, CVR – аналіз (аналіз “витрати – обсяг – прибуток” (“cost – volume – profit”). Цей вид аналізу вважається одним з найбільш ефективних засобів планування й прогнозування діяльності підприємства. При цьому, ефективність для розробки управлінських рішень визначається тим, що такий аналіз зводить воедино маркетингові дослідження, облік витрат, фінансовий аналіз й виробниче планування. Класифікація за типом “поведінки” витрат в залежності від змін обсягів виробництва (або рівня активності компанії) є найбільш важливою для цілей планування і контролю. Існують три основні складові операційного важеля, на які може впливати менеджмент підприємства: постійні затрати; змінні затрати; ціна одиниці товару.

На думку М.В. Патарідзе-Вишинської [2] основними показниками операційного аналізу є: маржинальний прибуток; чистий прибуток; точка беззбитковості; запас фінансової міцності; операційний леверідж. Г.В. Козаченко, Ю.С. Погорелов, Л.Ю. Хлап'юнов, Г.А. Макухін [4] виділяють наступні переваги CVR-аналізу: дає змогу визначити обсяг продажу, за якого досягається беззбитковість виробництва або заданий фінансовий результат. Простота, наочність і оперативність методу. Також виділяють наступні недоліки: поділ затрат підприємства на змінні, які лінійно залежать від обсягу продукції, і постійні, які від нього не залежать, що на практиці однозначно зробити дуже складно. Будь-яка зміна наявних у моделі чинників (змінних і постійних затрат, обсягу реалізації і ціни) може суттєво змінити кінцевий результат.

На думку автора, досить раціонально використовувати операційний аналіз для удосконалення процесу управління прибутком підприємств дорожнього господарства, так як у процесі цього аналізу можна розглядати

зміну прибутку як функції від наступних факторів: змінних і постійних витрат, ціни дорожніх робіт, обсягу й видів робіт, що виконуються. Головною ж метою такого аналізу в сучасних умовах є пошук відповідей на питання: що відбудеться з фінансовими результатами, якщо змінити зазначені фактори. Ця інформація має істотне значення для керівництва підприємства, оскільки саме вона дозволить визначити, перш за все, критичні рівні виконання робіт, а також встановити, коли підприємство не матиме прибутку, але й не зазнає збитків (перебуває в точці беззбитковості). Операційний аналіз має простоту методичку, крім того привабливий також тим, що інформаційною базою для нього слугують доступні дані про доходи і витрати підприємства за кілька аналізованих періодів. Єдиним недоліком є складність поділу витрат на постійні та змінні, але дане питання буде в подальших дослідженнях.

Література:

1. Браун А. Операционный анализ как подход к ценообразованию / А. Браун // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.cfin.ru/ias/analysis_pricing.shtml.
2. Патарідзе-Вишинська М.В. Управлінський аспект визначення фінансового результату / М.В.Патарідзе-Вишинська // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/eui/2010_1/10pmvvrff.pdf.
3. Крайник О.П. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / О.П. Крайник, З.В. Клепикова. – К.: Дакор, 2001. – 260 с.
4. Козаченко Г.В. Управління затратами підприємства: монографія / Г.В. Козаченко, Ю.С.Погорелов, Л.Ю. Хлап'юнов, Г.А. Макухін. – К: Лібра, 2007. –320 с.